

**A KÚRIA  
mint felülvizsgálati bíróság**

*Pfv.III.21.220/2012/4.szám*

*A Kúria a dr. Palotai Beáta ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szabó Előd ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 26.P.106.048/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 61.Pf.638.651/2011/9. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 30. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. június 5. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő*

*í t é l e t e t:*

*A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.*

*Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.*

*Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.*

*I n d o k o l á s*

*A felperes 2005. november 4-én vásárolta meg a típusú gépjárművet, amelyre 2005. november 11-i kockázatviselési kezdő időponttal 252-es módozatú casco biztosítási szerződést kötött az alperessel, és havi díjfizetésben állapodtak meg. A felperes 2007 őszétől több alkalommal nem kapta meg postai úton a befizetéshez szükséges csekkeket, emiatt többször felkereste az alperes p-i fiókját, és az itt átvett postai feladóvevény útján fizetett. 2008. év elején az alperes többször adott halasztási kedvezményt a felperes részére, így 2008. május 1-jével vált esedékessé az áprilisi és májusi havi díj fizetése. A felperes május 19. napján egy havi díjat fizetett meg, amelyet az alperes áprilisi díjként könyvelt el. 2008. június 6. napján a felperes személygépkocsiját ismeretlen személy eltulajdonította, a felperes ezt követően júniusban és júliusban fizetett be három havi díjat az alperes részére. Az alperes a felperes biztosítási szolgáltatás megfizetése iránti igényét elutasította, arra hivatkozott, hogy a biztosítási szerződés 2008. május 30. napjával a díj nem fizetése miatt*

megszűnt a Ptk. 543. § (1) bekezdése alapján.

A felperes a módosított keresetében 1.500.000 forint megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Elsődlegesen kártérítés, míg másodlagosan a biztosítási szerződés teljesítése címén jelölte meg a kereseti igényeit. Arra hivatkozott, hogy az alperes szerződésszegő magatartást tanúsított, amikor a biztosítási díj befizetéséhez szükséges csekket nem küldte meg a részére, emiatt maradt el a díjak befizetésével, és ez eredményezte a szerződés megszűnését. Az alperes ügyintézőjének a jogellenes magatartását állította a 2008. májusi tájékoztatás miatt, aminek alapján a felperes abban a hiszemben volt, hogy a 2008. május 19-i befizetéssel a biztosítási szerződése folyamatosan fennáll. A szerződés megszűnésének oka az alperes érdekkörében merült fel, illetve a biztosítási szerződés nem szűnt meg 2008. május 30. napjával.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a díjfizetés elmulasztása miatt a szerződés megszűnt, a szerződés alapján a felperes főkötelezettsége a díjfizetés volt, amelynek nemcsak csekken, hanem más módon is eleget tehetett volna. A gépkocsi eltulajdonításával bekövetkezett károsodás idején a felperes érvényes casco biztosítással nem rendelkezett, ezért a biztosítási szolgáltatással sem tartozik, és szerződésszegés sem állapítható meg az alperes részéről.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a díj nem fizetése miatt a biztosítási szerződés 2008. május 30. napjával megszűnt, és a felperes 2008. júniusban és júliusban is befizetett díjai a szerződés megszűnése miatt visszamenőleges hatályt nem eredményeznek. A csekk megküldésének elmaradása pedig nem mentesíti a felperest a biztosítási díj megfizetésének kötelezettsége alól. A kártérítési igényét sem tartotta alaposnak, mert a csekk küldésével kapcsolatos mulasztás nem jogellenes magatartás, és az alperes ügyintézőjének téves tájékoztatásával kapcsolatos álláspontot sem fogadta el, mert a május 19-i befizetést a korábbi, elmaradt, áprilisra járó díjra kellett elszámolni.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet, a tényállás kiegészítésével és a jogi indokolás módosításával, helybenhagyta. Megállapította, hogy a felperes elsődleges keresete az elsőfokú eljárásban helyesen kártérítés, míg másodlagosan a biztosítási szolgáltatás nyújtására irányult. A másodfokú eljárásban a felperes már a Ptk. 536. §-ának (1) bekezdését jelölte meg az elsődleges, míg másodlagos keresetként a kártérítést. Az elsőfokú bíróságtól eltérően a biztosítási szolgáltatás nyújtására irányuló elsődleges keresetet a jogalap tekintetében alaposnak találta; a szerződés a biztosítási díj meg

nem fizetése miatt nem 2008. május 30. napján, hanem 2008. június 30. napján szűnt meg. Ennek indoka pedig az, hogy az alperes 2008. május 19. napján a p-i kirendeltségén tett egyoldalú nyilatkozatával, miszerint a 6.398 forint biztosítási díj megfizetésével a díjfizetés 2008. május hónapra rendezve van, a szerződés hatályát fenntartotta. Annak ellenére, hogy a felperes májusi befizetése ténylegesen nem a május havi, hanem az április havi díjat fedezte, az alperesi nyilatkozat miatt a casco szerződés hatálya 2008. május 31. napjáig fennmaradt. A respiró figyelembevételével a casco biztosítási díj nem fizetése miatt 2008. június 30. napján szűnt meg a szerződés, a Ptk. 543. § (1) bekezdése, a 252-es módosított biztosítási szerződés általános feltételei 1/8.d. és 14. pontjai figyelembevételével. Az alperes ezért a biztosítási szolgáltatás nyújtására köteles. A felperes azonban az elsőfokú bíróság kitanítása és figyelmeztetése ellenére a kereseti követelésének összegszerűségét nem bizonyította. A felperes a szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát visszavonta, a kölcsönszerződés alapján kérte a követelés összegének a megtérítését, amely tartozás összege közömbös a biztosítási szolgáltatás összege szempontjából, mert a kár összege a gépjármű károkori forgalmi értéke, csökkentve az önrésszel és díjhátralékkal. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság valóban nem tájékoztatta az alperest a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése alapján, a felperes kitanítása azonban megfelelő volt, és az alperesi kitanítás hiányossága az ügy érdemi elbírálására kihatással nem volt.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetnek megfelelő döntés meghozatalát, 1.500.000 forintnak, vagy 1.350.000 forintnak (önrésszel csökkentett) a megfizetését, másodlagosan pedig az első-, vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. A kereset összegszerűségével kapcsolatban arra hivatkozott, nem vizsgálta a bíróság, hogy a felperesnek milyen okból kellett volna további bizonyítást előterjeszteni, miután az alperes a jogalapot vitatta, de az összegszerűséget nem, ezért az alperes azt elismerte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésébe és a 164. §-ának (1) bekezdésébe ütközik.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Pp. 3. §-ának (3) bekezdését azért nem sérti a jogerős ítélet, mert a felperes a 19. sorszám alatti végzéssel teljes körű tájékoztatást kapott az elsőfokú eljárás során az őt terhelő bizonyítási kötelezettségről, míg a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése azért nem sérült, mert mind a kártérítési igény, mind a biztosítási szolgáltatás megfizetése iránti keresete összegszerűségének bizonyítása a felperest terhelte, annak bizonyítatlanságát a felperes terhére kell

értékelni. Tévesen hivatkozik a felperes arra, hogy az alperes a követelésösszegezését nem vitatta, mert az érdemi ellenkérelmében ezt megtette.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes keresete elsődlegesen szerződésszegéssel okozott kártérítés megtérítésére irányult, míg a másodlagos keresete a szerződésben vállalt szolgáltatás teljesítésére irányult, álláspontja szerint a biztosítási szerződés a díj nem fizetése miatt nem szűnt meg, a kockázatviselés fennállt, a biztosítási esemény pedig bekövetkezett, ezért teljesítésre kérte az alperes kötelezését. A kereseti kérelmek sorrendjét a felperes határozza meg akkor is, ha azok jogilag - és logikailag - tévesek. Az adott esetben a jó sorrend a fordított volt, annál is inkább, mert az elsődleges, másodlagos megjelölése a kereseti kérelmeknek elbírálási sorrendet is jelent az elsődleges keresetek esetében ugyanis, ha teljesíteni kell az alperesnek a szerződés alapján a biztosítási esemény bekövetkezésére figyelemmel a biztosítási szolgáltatást, abban az esetben a kártérítési felelősség nem állapítható meg, kártérítés pedig addig nem kérhető, amíg teljesítést lehet kérni. A kártérítés másodlagosan akkor kérhető, ha az elsődleges keresetet nemlegesen kell elbírálni. A másodfokú eljárásban már jó sorrendet jelölt meg a felperes, amikor elsődlegesen teljesítésre kérte az alperes kötelezését.

A másodfokú ítélet helyesen pontosította és egészítette ki az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást. A biztosítási esemény pontos időpontjának a kereset elbírálása szempontjából csak annyiban volt jelentősége, hogy az olyan időben következett be, amikor a szerződés még fennállt, mert azt pontosan nem lehetett tudni, hogy 6-án, vagy 7-én, vagy a 6-áról 7-ére virradó éjjel következett be. A tényállás kiegészítése körében a másodfokú bíróság megállapította, hogy a személygépkocsi ellopásával a biztosítási esemény bekövetkezett. E megfogalmazásból következik, hogy a jogerős ítélet szerint 2008. május 31-ig a díj rendezettsége miatt a biztosítási szerződés június 30-ig fennállt, és ez alatt következett be a biztosítási esemény.

A másodfokú ítélet indokolása tévesen utalt arra, hogy a felperes elsődleges keresete alapos volt, ezért a másodlagos keresetet nem kellett vizsgálni, mert épp a felperes elsődleges keresetének elutasítását hagyta helyben, az elsőfokú bíróságtól eltérő indokolás mellett. Az elsődleges kereset elutasítása mellett azonban azért nem kellett a másodlagos keresetet vizsgálni, mert a biztosítási szerződés nem szűnt meg június 30-ig, amely idő alatt a biztosítási esemény bekövetkezett, ezért a szerződésszegés

vizsgálata indokolatlan, erre csak a biztosítási szerződés május 30-i megszűnése esetében kerülhetett volna sor. Ezek után - az így korrigált - elsődleges keresetről hozott döntés jogszerűségét kellett megítélni a felülvizsgálati eljárásban.

A másodfokú bíróság a jogerős ítéletében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésének megfelelően egészítette ki és annak alapján jogszabálysértés nélkül döntött a kereset elutasításáról. A Pp. 206. §-ának (1) bekezdésének megfelelő, nem okszerűtlen következtetése a másodfokú bíróságnak, hogy május 19-én az alperesnél történt kifizetéssel a szerződés hatálya fennmaradt, arra tekintettel, hogy az alperes nyilatkozata szerint május 31-ig a díj rendezett, és a Ptk. 543. §-ában megfogalmazott türelmi idő miatt június 30-án szűnt meg a szerződés. Emiatt pedig a szerződés hatályának fennállta alatt történt a biztosítási esemény és bekövetkezett az alperes biztosítási szolgáltatás teljesítési kötelezettsége. Ez pedig a lopáskár, amit a káridőpontri értéken kell teljesíteni az Eurotax alapján. Ehhez képest volt a felperesnek további bizonyítási kötelezettsége, azt kellett bizonyítania, hogy milyen összegű szolgáltatás megfizetésére köteles az alperes. A felperes a követelésének összegét megjelölte, de nem bizonyította, a hiteltartozás összege nem azonos a lopáskár összegével. E tekintetben a bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte, de azt nem teljesítette, így a bizonyítatlanság következményét viselni tartozik [Pp. 164. § (1) és a Pp. 3. § (3) bekezdése].

A felperes a másodlagos keresetben azt követelte szerződésszegéssel okozott kárként, amit a fennálló biztosítási szerződés alapján az alperesnek szolgáltatnia kellett volna. A kárként követelt összeg azonos volt azzal, amit az alperesnek a szerződés teljesítéseként szolgáltatni kellett. A per adataiból megállapítható, hogy a Pp. 3. §-a alapján történt kioktatás alapján a felperes tudta, hogy e tekintetben mi a bizonyítási kötelezettsége, azonban a felperes egyértelműen kijelentette, hogy a szakértői bizonyítási indítványát nem tartja fenn, a gépkocsi lopáskori forgalmi értékét az Eurotax alapján nem kérte megállapítani. A lopáskár összege szakkérdés, a felperes azonban a szakértő kirendelését nem kérte, erre vonatkozó bizonyítási indítványát visszavonta, de más módon sem bizonyította a kárát, ezért bár az alperes fizetési kötelezettsége fennáll, de a felperes hibájából a bíróság nem kötelezhette ennek a megfizetésére. Ezért helyesen utasította el a bíróság a felperes keresetét, a bizonyítatlanság következményét a felperesnek kell viselnie.

A felülvizsgálati ellenkérelem álláspontja szerint a biztosítási szerződés május 30-án (helyesen 31-én) szűnt meg. Az adott esetben a felülvizsgálati kérelem alapján megindult eljárásban még lehetőség volt az ítélet indokolása elleni felülvizsgálatnak is (erre 2012. szeptember 1. óta nincs lehetőség). Ez azt jelenti,

hogy az alperesnek lehetősége lett volna felülvizsgálati támadásra, ha nem értett egyet az ítélet indokolásával, ám ezzel a jogával nem élt, utóbb az ellenkérelmében ezt már egyébként sem teheti meg.

A másodlagos keresettel kapcsolatban téves a másodfokú bíróság fejtegetése arról, hogy a fizetési kötelezettség teljesítésének nem előzetes feltétele volt az alperes részéről a befizetési csekk megküldése, hanem annak eszköze, hogy a felperes ezen a módon teljesíthessen. A felperesnek tehát fizetési kötelezettsége volt, amely teljesíthető volt akkor is - más módon - ha a felperesnek nem küldött csekket az alperes az esedékes díj befizetéséhez. Ezért az alperes részéről a csekk nem küldése nem jogellenes magatartás.

Téves a felülvizsgálati kérelemben a felperesnek az alperes kárösszegegyeztetésének nem vitatásáról kifejtett álláspontja, miután az alperes a kereset elutasítását kérte, azt teljes egészében alaptalannak tartotta, ezért vitatnia külön az összegegyeztetést nem kellett, és ezt elismerésnek nyilvánvalóan nem lehet tekinteni. A követelésnek a jog fennállta elutasításának kérése magába foglalja az összegegyeztetés elutasításának kérését is.

Téves a felperesnek a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésére történő hivatkozása, miszerint az összegegyeztetés körében a további bizonyítás elmaradását az alperes terhére kell értékelni; az összegegyeztetés vonatkozásában is a felperest terhelte a bizonyítás kötelezettsége, amelyről részletes tájékoztatást kapott az elsőfokú eljárás során.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. június 5.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő

*HM*